

CONSECINȚE LINGVISTICE ALE MIȘCĂRILOR
DE POPULAȚIE ROMÂNEASCĂ DIN TRANSILVANIA
ÎN MOLDOVA ȘI BUCOVINA

DE

ION-HORIA BIRLEANU

Cercetările de demografie istorică întreprinse în țara noastră au stabilit că, după întemeierea statelor feudale românești, prin acțiunea de sporire a populației, generată de nevoia sporirii numărului locuitorilor productivi, îndeosebi al țăranilor¹, în Moldova și Bucovina au venit și s-au stabilit un mare număr de români din Transilvania. Au fost studiate cauzele care au provocat migrarea, situația lor economico-socială, s-au stabilit etapele cu cele mai intense mișcări de populație, locurile de unde provin și unde s-au așezat acești oameni.

Paralel, cercetările de dialectologie au constatat existența unor trăsături specifice graiurilor transilvănene în arii care cuprind zone mai mult sau mai puțin compacte din Țara Românească și Moldova².

Lucrarea lui Ștefan Meteuș, *Emigrări românești din Transilvania în secolele XIII—XX (Cercetări de demografie istorică)*, București, 1971, și studiile privind colonizarea rurală în Principatele Române, ne dau posibilitatea ca, sintetizând informațiile istorice, să fixăm pe hartă localitățile din Moldova și Bucovina, atestate în documente, în care s-au așezat românii transilvăneni și să urmărim în ce măsură se pot stabili paralelisme între datele istorice și unele fapte lingvistice oferite de *Atlasul lingvistic român*.

Mișcări de populație pe teritoriul în discuție s-au produs probabil și înainte de întemeierea statului feudal independent Moldova, fără a avea un caracter organizat, dar, datorită vechimii lor, nu au fost înregistrate în documente. Pornind de la unele datini locale, Ștefan Meteuș este de părere că, pînă în secolele al XII-lea și al XIII-lea, părțile de nord ale Moldovei „au format în timpurile foarte vechi cu Maramureșul o provincie deosebită cu un voievod în frunte”³. Acest

¹ Matei D. Vlad, *Mișcări demografice în cadrul colonizării rurale din Țara Românească și Moldova (sec. XV—XVI)*, „Analele Universității București. Istorie”, XIX, 1970, nr. 2, p. 36.

² Observînd prezența dentalelor africizate în graiurile din nord-vestul Moldovei și Bucovina, G. Weigand, în *Linguistischer Atlas des dacorumänischen Sprachgebietes*, Leipzig, 1909, p. 17, o explică doar printr-un val masiv de emigranți bănățeni; G. Ivănescu, în *Problemele capitale ale vechii române literare*, BIFR, XI—XII (1944—1945), p. 1—412, explică muierea dentalelor, africizarea lor și a palatalelor *k', g'* prin influențe ale graiurilor de peste munți de după secolele al XV-lea și al XVI-lea; D. Macrea, în articolul *Palatalizarea labialelor în limba română*, DR IX, 1938, p. 92—160, arată că fonetismele *pê-ê; bğ-ğ* sînt aduse în Bucovina și nordul Moldovei, în secolul al XVIII-lea, din nord-estul Transilvaniei.

³ Ștefan Meteuș, *Istoria neamului românesc*, I, Sibiu, 1922, p. 166, și *op. cit.*, p. 99.

fapt a putut determina deci, încă înainte de această perioadă, o continuă mișcare a populației, probabil chiar în ambele sensuri.

În legătură cu așezarea, din cele mai vechi timpuri, a unor populații transilvănene în Moldova, cronicarul Grigore Ureche scria: „Cînd păstorii din munții ungurești, pogorînd după vînat, au nemerit la apa Moldovei, văzînd locuri desfălate, cu cîmpi deschise, cu ape curătoare, cu păduri dese, și îndrăgînd locul au tras pre ai săi de la Maramureș, și pre alții au îndemnat de au descălecat, înțîiu supt munte, mai apoi adăogîndu-se și crescînd înainte, nu numai apa Moldovei, ci nici Siretul nu i-au hotărît, ce s-au întins pînă la Nistru și pînă la Mare“⁴.

După istorici, procesul aportului demografic pentru Moldova ca și pentru Țara Românească, cunoaște următoarele etape:

1. Începutul secolului al XV-lea, dar și înainte, cum arătam mai sus, pînă la sfîrșitul secolului al XVI-lea, odată cu „legarea de glie“ a țăranilor;
2. Secolul al XVII-lea, pînă la reforma fiscală a lui Antioh Cantemir (1700);
3. Secolul al XVIII-lea și prima jumătate a secolului al XIX-lea⁵.

Mișcările populației românești din Transilvania, începute din secolul al XIII-lea, cunosc o perioadă de maximă intensitate în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea⁶.

Principala cauză a „acestor fluctuații demografice românești n-a fost nomadismul și nici măcar o înclinație spre viața nomadă, ci opresiunea economică, socială și politică“⁷ exercitată atît de forțe interne, cît și externe. La acestea se mai adaugă și faptul că, în Moldova, populația era „mișcorată și de multe războaie cu dușmanii externi, de ciumă și de alte multe nenorociri“⁸ ce se abăteau peste țară. Ca urmare, autoritățile statului feudal Moldova atrăgeau prin diferite metode un număr cît mai mare de forțe de muncă pentru agricultură, avînd în vedere întinsele suprafețe de pămînt rămase necultivate. Această tendință internă, corespundea mișcării demografice dinspre Transilvania, cu atît mai mult cu cît transilvănenii erau preferați emigranților străini datorită atît strînselor relații ce au existat de-a lungul secolelor între cele două provincii⁹, cît și elementului etnic românesc comun. Acești români din Transilvania erau numiți *ungureni* și erau agricultori, locuitori ai satelor supuse pînă la sfîrșitul secolului al XVII-lea stăpînirii ungurești, iar apoi dominației austriece¹⁰.

Țăranii transilvăneni veniți pe teritoriul Moldovei și Bucovinei erau stabiliți de domnitori sau chiar de proprietarii de pămînturi (boieri ori administrația mănăstirilor) în sate independente cu un regim juridic de „slobozie“. Acest regim „a avut drept scop principal, încă de la început, să atragă și să lege cît mai mult pe coloniști de așezarea respectivă și să contribuie la consolidarea ei din punct de vedere demografic“¹¹. Astfel de sate erau înființate uneori special, altelei erau localități din care populația fugise din cauza exploatării la care era supusă. Amîndouă aceste aspecte au favorizat conservarea elementelor specifice în timp: particularități de grai, port, obiceiuri, tradiții.

Paralel cu această situație, în funcție de interesele domnitorului (ale boierilor ori ale mănăstirilor), țăranii ardeleni erau așezați și în anumite părți ale satelor deja populate. În aceste cazuri, preponderența elementelor etnice, prin nu-

⁴ Grigore Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei pînă la Aron Vodă (1359—1595)*, Craiova, 1939, p. 9.

⁵ Această perioadă aparține lui Matei D. Vlad, *Colonizarea rurală în Țara Românească și Moldova (secolele XV—XVIII)*, București, 1973, p. 16.

⁶ Ștefan Meteș, *Emigrări...*, p. 243.

⁷ Matei D. Vlad, *Mișcări demografice...*, p. 36.

⁸ Ștefan Meteș, *Emigrări...*, p. 122.

⁹ Vezi și Ștefan Meteș, *Moșiile Domnilor și boierilor din Țările Române în Ardeal și Ungaria*, Biblioteca Semănătorul, nr. 83—84, 1925, Arad.

¹⁰ Vezi Ștefan Meteș, *Emigrări...*, p. 195.

¹¹ Matei D. Vlad, *Asemănări și deosebiri între „sloboziile“ și satele de colonizare din Țara Românească și Moldova*, „Studii. Revistă de istorie“, XXV, 1972, nr. 1, p. 141.

mărul purtătorilor lor, a decedat de-a lungul secolelor asupra specificului localității respective:

Astfel, în Bucovina și în nord-vestul Moldovei, elementele transilvănene de nord și, mai rar, în sud-vestul Moldovei, clementele specifice sudului Transilvaniei¹², reprezintă în unele localități specificul graiurilor respective pînă astăzi; în restul teritoriului, de cele mai multe ori, aceste elemente au fost asimilate de către graiurile moldovenești. Această tendință a acționat în funcție de desimea sau de izolarea satelor nou populate, de numărul și puterea de influență a satelor existente în jur.

Populînd de-a lungul veacurilor saie ale Moldovei și Bucovinei, transilvănienii au adus deci și particularitățile lor de grai. Apariția atlaselor lingvistice românești, cu o rețea uniformă de localități anchetate, oferă noi posibilități pentru investigarea structurii graiurilor dacoromâne¹³. Astfel, în urma anchetelor dialectale întreprinse în vederea elaborării *Atlasului Lingvistic Român*, Sever Pop constată că „graiul din Feleac, din cîteva sate din Cîmpia Transilvaniei (Fîrnava și Mureșul de Sus), ca și cele de lângă Dej (Ciccu), amîntește pe cel din Moldova. Județele Năsăud și Mureș au fost în permanent contact cu ținuturile moldovene. Cînd ești pe Valea Bistriței Aurie, de pildă pe la Broșteni, sau chiar la Agapia ori în Humuleștii lui Creaangă, sau chiar la Fălțiceni, ai impresia că-ți vorbește țărăniî din părțile Năsăudului, ale Bistriței sau ale Mureșului”¹⁴.

Dintre particularitățile lingvistice caracteristice graiurilor de peste munți și recunoscute în general ca fiind specifice vorbirii românilor transilvăneni¹⁵, vom discuta în cele ce urmează doar palatalizarea dentalelor (și africaticizarea lor: $t, d + e, i > t', d'$; $t, d + e, i > \check{c}, \check{g}$), tratamentul ca t', d' și africaticizarea oclusivelor palatale ($k', g' > t', d'$; $k' g' > \check{c}, \check{g}$). Acestea vor forma obiectul discuției privind raportul care poate fi stabilit între zonele pentru care aportul de elemente românești transilvănene a fost mai intens¹⁶ și arile formate de fonetismele amintite (vezi hărțile 2 și 3) pe teritoriul Moldovei și Bucovinei.

Palatalizarea dentalelor este răspîndită în nordul și în nord-estul teritoriului transilvănean, în Crișana și în Banat¹⁷.

În Moldova și Bucovina, palatalizarea dentalei surde t este reprezentată prin

¹² Avem în vedere existența *grupurilor dialectale dacoromâne de tip muntean și moldovean* (cf. Al. Philippide, *Originea românilor*, vol. II, Iași, 1927, p. 322, 331, 389, și Emanuel Vasiliu, *Fonologia istorică a dialectelor dacoromâne*, București, 1968, p. 152).

¹³ Pe teritoriul Moldovei și Bucovinei ALR I cuprinde 48 localități, iar ALR II doar 10. Avînd rețeaua de localități anchetate mult mai deasă, 210 puncte, între care sînt incluse și cele din ALR I și II (cf. V. Arvinte, *Atlasul lingvistic al Moldovei și Bucovinei*, „Anuar de lingvistică și istorie literară”, XXI, 1970, Iași, p. 11), *Atlasul lingvistic al Moldovei și Bucovinei* va favoriza o cercetare mai profundă a graiurilor moldovenești actuale.

¹⁴ Sever Pop, *Limba română, romanitate, românism*. Publicație postumă de Alexandra Sever Pop, Gembloux, 1969, p. 34.

¹⁵ Emil Petrovici, în *Simbioza româno-slavă în Transilvania*, „Transilvania”, 73, 1942, nr. 2—3, p. 149, arată că pronunția t', d', n' a consoanelor $t, d, n + e, i$ reprezintă o particularitate a graiurilor ardelenesti.

¹⁶ Vezi *Lista localităților din Moldova și Bucovina populate cu români transilvăneni* și harta 1, întocmită pe baza datelor extrase din: Ion I. Nistor, *Bejenari ardeleni în Bucovina*, „Cadru Cosminului”, II—III, 1925—1926, Cernăuți, 1927, p. 445—553; Ștefan Metes, *Emigrări...*; Daniel Werenka, *Topographie der Bukowina zur ihrer Erwerbung durch Oesterreich*, Cernăuți, 1895. Pentru identificarea localităților am folosit: *Județele României socialiste*, București, 1969, Ion Iordan, Petre Găstescu, D. I. Oancea, *Indicatorul localităților din România*, București, 1974 și G. I. Lahovari, C. I. Brătianu și Grigore G. Tocilescu, *Marele dicționar geografic al României*, vol. I—V, București, 1898—1902.

¹⁷ Vezi Victor Iancu, *Palatalizarea dentalelor în limba română*, editura Facla, 1975, și Al. Rosetti, *Sur la palatalisation des occlusives dentales dans les parlers roumains de Transilvanie*, „Bulletin linguistique”, X, 1942, p. 122.

stadiile t'/t , t'/t , t' , \acute{e} . Din cele 48 de localități anchetate pentru ALR I se constată că dentala apare palatalizată, în una sau mai multe din formele amintite, în 28 de puncte în jumătatea de nord a Moldovei și Bucovina, exceptând localitățile *Păltiniș* (214), *Vatra Moldoviței* (375), *Zvoriștea* (387), *Păltiniș* (402), *Todireni* (420), și — sporadic — în jumătatea de sud: *Grumezoia* (508), *Lipovăț* (510), *Șerbești* (530), *Adam* (614), *Branăștea* (704) (vezi harta 2).

O repartiție asemănătoare o are și palatalizarea dentalei sonore d , având stadiile d'/d , d'/d , d' , \acute{g} , fiind prezente numai în 22 de puncte. Față de perechea surdă, palatalizarea sonorei apare în plus în punctul 420 (d'/d), dar lipsește în zona centrală a nordului Moldovei și pe Valea Siretului pînă în apropiere de Pașcani, în localitățile *Izvoarele Sucevei* (364), *Ibănești* (394), *Nicșeni* (412), *Corni* (418), *Miron Costin* (536), *Lungeni* (554), iar în sud cuprinde aceleași puncte, mai puțin 704 (vezi harta 2).

Redarea ocluserelor palatale k' g' prin t' d' apare într-o zonă ce cuprinde nord-estul Banatului, Crișana și Transilvania, mai puțin partea de sud-est. În aceeași zonă sînt prezente și formele cu africată (k' , g' > \acute{c} , \acute{g}), formînd două arii mai mici: „una la întîlnirea granițelor dintre Banat, Crișana și județul Hunedoara și cealaltă în nordul Ardealului, formată din județul Năsăud și cîteva localități învecinate”¹⁸.

Pe teritoriul Moldovei și Bucovinei, aria tratamentului ca t' , d' și a africatizării ocluserelor palatale (k' , g' > \acute{c} , \acute{g}) este ceva mai restrînsă decît aria palatalizării dentalelor. Ea cuprinde Bucovina, dar nu în întregime, zonele învecinate de la sud și est și un singur punct (588) în sudul Moldovei (vezi harta 3). În cadrul ariei cu dentalele palatalizate, ocluserile palatale apar modificate și în localitățile *Păltiniș* (214), *Vatra Moldoviței* (375), *Păltiniș* (Botoșani) (402)¹⁹.

Sintetizînd faptele expuse mai sus, se constată că fonetismele transilvănene discutate sînt bine reprezentate în jumătatea de nord a Moldovei și Bucovina, exceptînd punctul 538, iar în sud sînt doar cinci puncte în care aceste fonetisme apar aproximativ constant pentru dentale și un punct (588) în care ocluserile palatale k' apare ca k'/t' (vezi harta 3).

Astfel, ariile formate de palatalizarea dentalelor, redarea prin t' , d' și africatizarea ocluserelor palatale cuprind zona de intens aport demografic, din Bucovina, dar depășesc mult limitele ei spre nord-est, est și sud, extinzîndu-se deci și în Cîmpia Moldovei, cu excepția localității Cozmești (538), care nu apare nici pe harta așezărilor în care s-au stabilit români veniți din Transilvania. Din consultarea răspunsurilor înregistrate de Ion Nuță, anchetator și redactor al *Atlasului lingvistic al Moldovei și Bucovinei*, la întrebarea 239 din *Chestionarul NALR*, în nordul Moldovei, între Siret și Valea Prutului pînă la nord de Iași, am constatat că palatalizarea dentalei sonore în cuvîntul *dinte* ($d+e>d^v$) d' apare frecvent în întreaga zonă anchetată și îndeosebi în nord-est și sud-est, excepție făcînd și de această dată, localitatea Cozmești (punctul 538, ALR I).

Avînd în vedere zona cu cele mai multe localități populate cu români transilvăneni, a cărei limită este formată din localitățile *Neagra Șarului* (004), *Broșteni* (017) și *Onicenii* (085), urcînd spre nord prin *Tătărăuși* (086), *Litenii* (079), *Pustoaia* (068), pînă la *Hilișeu* (069), constatăm că prezența fonetismelor transilvănene coboară în sud pînă la o limită formată de localitățile *Ceahlău*, *Gîrcina*, *Miron Costin*, *Mădîrjac*, *Ciurchi* — Iași, cuprinzînd astfel jumătatea de nord a Moldovei (vezi harta 4). În această zonă următoarele localități, după ALR I, în care apar fonetismele discutate, sînt atestate în documente ca fiind populate cu români transilvăneni: *Coșna* (002), ALR I, 213, *Straja* (011), ALR I, 388, *Pojorita* (014), ALR I, 370, *Broșteni* (017), ALR I, 544, *Tătărăuși*, (086), ALR I, 542.

Prin apariția *Atlasului lingvistic al Moldovei și Bucovinei*, numărul acestor

¹⁸ Ion Pătruț, *Velarele, labialele și dentalele palatalizate*, DR, X₂, 1943, p. 299.

¹⁹ WLAD, h. 13, înregistrează (pentru k' în cuvîntul *cheie*) modificarea palatalei (k' > t' și \acute{c}) în 23 localități ($t'=9$, $\acute{c}=14$) de pe teritoriul Moldovei și Bucovinei, avînd o răspîndire asemănătoare cu mulțirea și africatizarea dentalelor (cf. h. 12, t în cuvîntul *teiu*).

corespondențe se va mări²⁰. Vor fi identificate astfel noi sate moldovenesti și bucovinene în care s-au stabilit ardelenii și care mai păstrează încă specificul lor²¹.

Deși în jumătatea de sud a Moldovei satele atestate cu adaos de români veniți din Transilvania formează o arie de intensitate medie între *Dărmănești* (095), *Bîrsănești* (103), *Bilca* (114), *Răcoasa* (113) și *Ungureni* (112), fonetismele discutate nu apar, deoarece nu caracterizează și sud-estul Transilvaniei²², zonă din care au venit români ardeleni în această parte. Punctul 588, în care *k' > v'* în cuvîntul *șchiop*²³ reprezintă localitatea *Gura Văii* (104) atestată în documente ca fiind populată cu români veniți din nordul Transilvaniei și „dezertori năsăudeni amintiți la 1764”²⁴.

Existența unor sate în care s-au așezat români transilvăneni, nementionate în documente, și desele mișcări ale populației pe teritoriul Moldovei și Bucovinei explică prezența fonetismelor ardelenesti și în afara zonelor de intens aport demografic (vezi harta 4). Cercetările de demografie istorică au dovedit că „spargerea” sau „pustiirea” satelor s-a produs deseori în zonele supuse unui regim economico-social mai sever, aducînd după sine necesitatea repopulării lor. Aceasta s-a făcut fie prin aducerea de oameni din altă țară, fie de preferință prin țărani români din Transilvania, prin reîntoarcerea celor fugiți sau prin aducerea unor locuitori nemulțumiți din alte localități tot moldovenesti²⁵.

Prezența fonetismelor discutate mai sus pe teritoriul Moldovei și Bucovinei își găsește, așadar, explicația în populările intense cu români transilvăneni veniți din ținuturile Mureș, Alba, Bistrița-Năsăud²⁶, Turda, Cluj, Someș²⁷, din județele de nord ale Transilvaniei: Bihor, Satu Mare, Maramureș²⁸. Confirmînd rezultatele cercetărilor de demografie istorică, pe baza acestor sondaje lingvistice se poate observa corelația dintre existența fonetismelor transilvănene și stabilirea unor populații românești din Transilvania în Moldova și Bucovina.

Lista localităților din Moldova și Bucovina populate cu români transilvăneni

001 Poiana Stampei, jud. Suceava; 002 Coșna, com. Dorna Căndrenilor; 003 Poiana Negrii, com. Dorna Căndrenilor; 004 Neagra Șarului, com. Șaru Dornei; 005 Șaru Dornei; 006 Dorna Arini; 007 Ciocănești, com. Iacobeni; 008 Breaza; 009 Fundu Moldovei; 010 Satu Mare, com. Crucea; 011 Straja; 012 Moldovița; 013 Sadova; 014 Pojorita; 015 orașul Cîmpulung Moldovenesc; 016 Cojoci, com. Crucea; 017 Broșteni; 018 Colîrgași, com. Broșteni; 019 Gemenea, com. Stulpicani; 020 Vama; 021 Stulpicani; 022 Ostra; 023 Bucșoaja com. Frasin; 024 Voroneț, orașul Gura Humorului; 025 Gura Humorului; 026 Mănăstirea Humorului; 027 orașul Solca; 028 Horodnicul de Sus, com. Horodnic; 029 Horodnicul de Jos, com. Horodnic; 030 Vicovul de Jos; 031 Vicovul de Sus; 032 orașul Rădăuți; 033 Baineț, com. Mușenița; 034 orașul Siret; 035 Rogojești, com. Mîhăileni, jud. Botoșani; 036 Milișăuți, com. Bădeuți, jud. Suceava; 037 Iașlovăț,

²⁰ În anchetele efectuate pentru înregistrarea de texte dialectale în unele localități din rețeaua NALR. *Moldova și Bucovina, Chișișeni, Brusturi, Șcheia, Muntenii de Sus*, am întîlnit fonetismele în discuție.

²¹ La Șcheia, în județul Suceava un informator în vîrstă de 67 ani, *Cristureanu Toader*, spunea că în sat locuitorii sînt „*viniț d'i pi la Maramurej d'i pi la Sόμεș... // noi samînța Cristurênilor ni trazem tuma d'in Ardiâl/tăt... //*” (vezi și numele informatorului).

²² Vezi ALRM I, h. 13, 42, 22, 127 ș.a.

²³ Cf. ALRM I, h. 105.

²⁴ Ștefan Mețeș, *Emigrări...*, p. 231.

²⁵ Matei D. Vlad, *Colonizarea...*, „în urma procesului de spargere și pustiire a satelor... stăpînii de pămînturi goale au fost obligați să stăruie pentru reîntoarcerea bejenarilor «rășchirați» în țară și peste hotare”, p. 73.

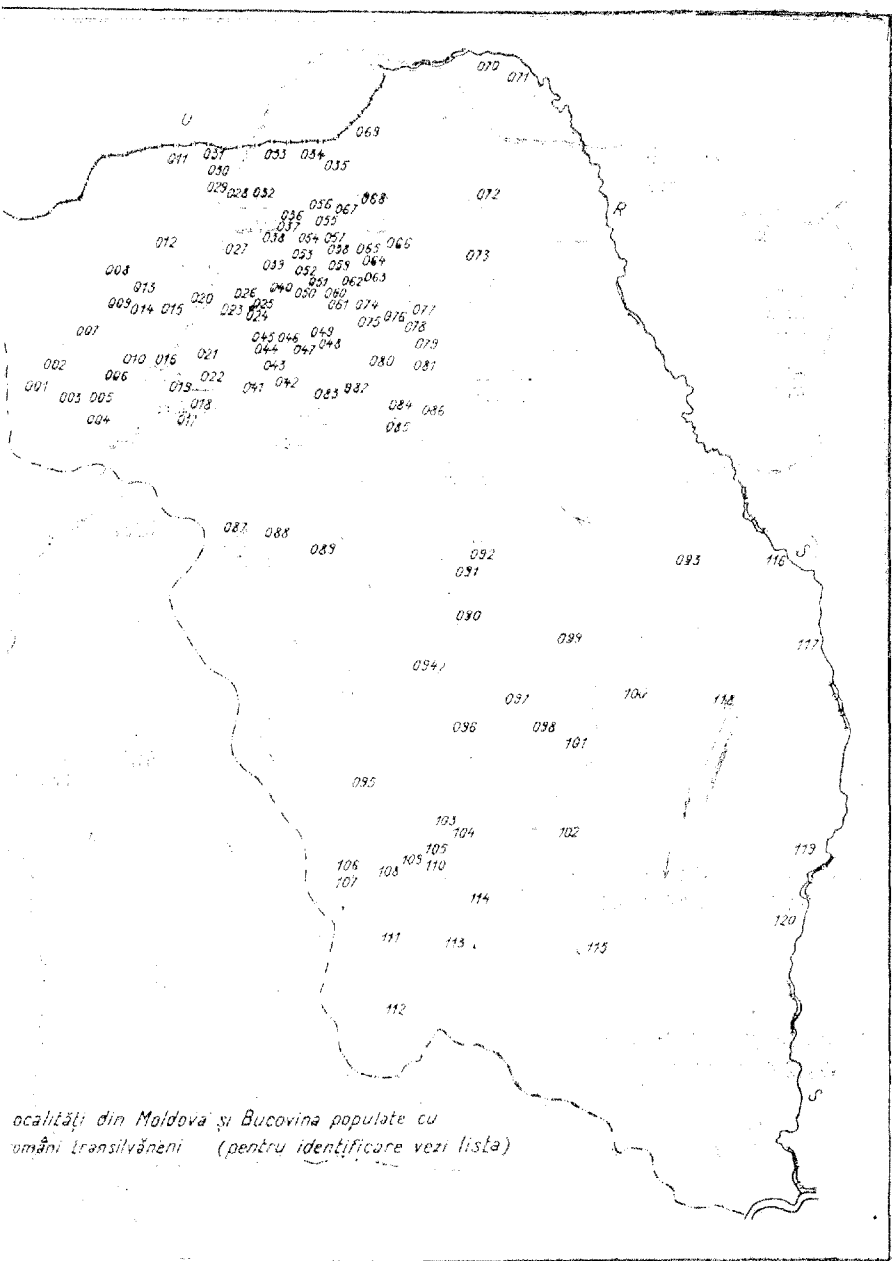
²⁶ Vezi Ștefan Mețeș, *Emigrări...*, p. 136.

²⁷ *Ibidem*, p. 137.

²⁸ *Ibidem*, p. 163.

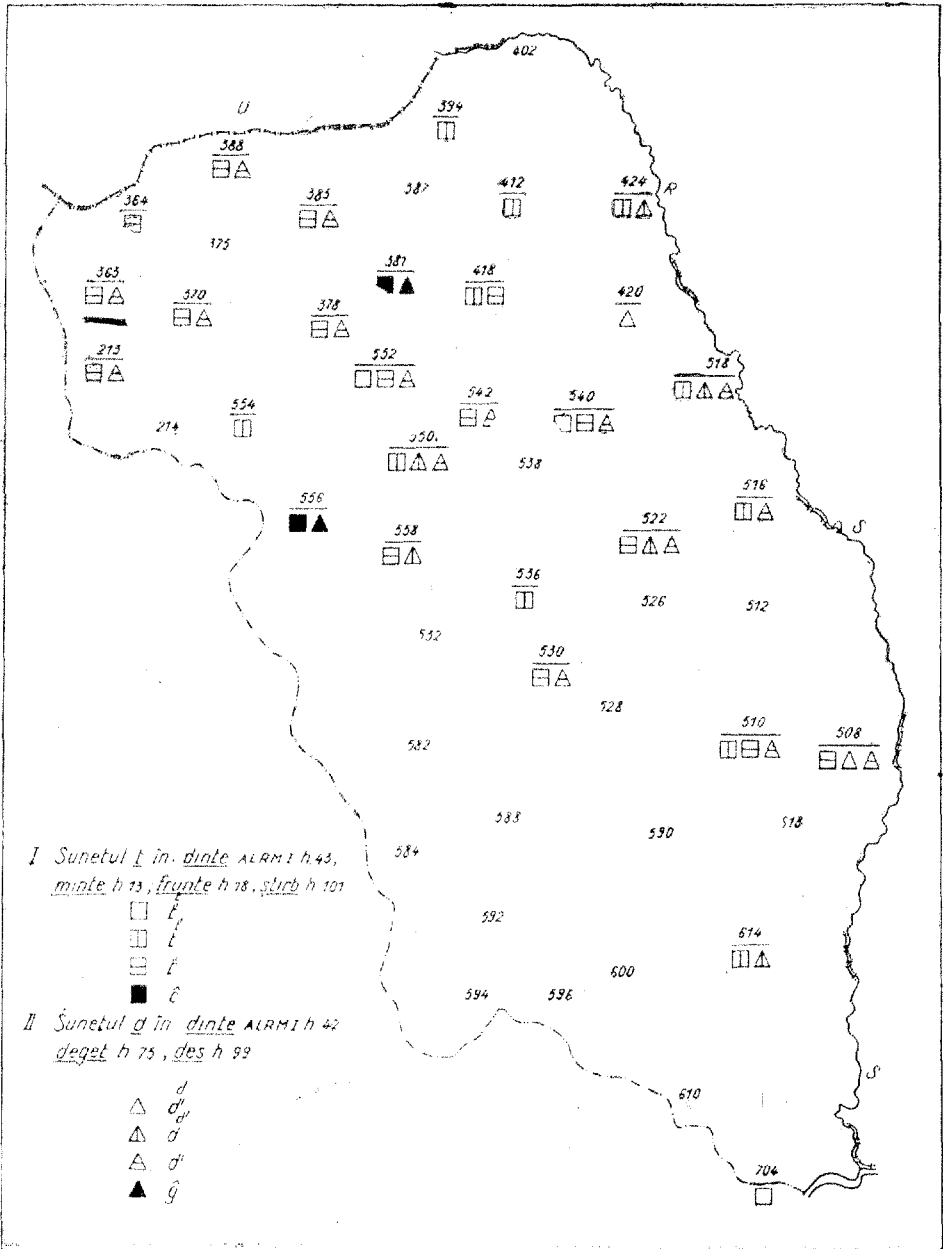
com. Bădeuți; 038 Arbore; 039 Botoșana; 040 Pîrtești de Jos; 041 Valea Moldovei (în documente Valca Seacă), com. Valea Moldovei; 042 Băișești, com. Cornu Luncii; 043 Brăiești, com. Cornu Luncii; 044 Berchișești, com. Drăgoiești; 045 Capu Cădrului, com. Pălinoasa; 046 Corlata, com. Drăgoiești; 047 Măzănăești, com. Drăgoiești; 048 Lucăcești, com. Drăgoiești; 049 Drăgoiești; 050 Ilișești, com. Ciprian Porumbescu; 051 Brașca, com. Ciprian Porumbescu; 052 Bălăceana, com. Ciprian Porumbescu; 053 Soloneț, com. Todirești; 054 Todirești (în documente Teodorești); 055 Iacobești, com. Grănicești; 056 Grănicești; 057 Măriței, com. Dărmănești; 058 Pătrăuți; 059 Mihoveni, com. Șcheia; 060 Stroiești; 061 Zaharești, com. Stroiești; 062 Ițcani, orașul Suceava; 063 Suceava; 064 Burdujeni, orașul Suceava; 065 Mitocu Dragomirnei; 066 Adîncata; 067 Călinești (în documente Călinești-Cuparencu, veche denumire a satului Arinii, înglobat la satul Călinești)²⁹, com. Calafindești; 068 Pustoaia, com. Virfu Cîmpului, jud. Botoșani; 069 Hilișeu (în documente Hilipatu), com. Hilișeu Horia; 070 Slobozia (în documente Crăiniceni), com. Păltiniș; 071 Miorcani (în documente Hudești, fost sat al comunei Miorcani), com. Rădăuți-Prut; 072 Ungureni; 073 Roșiori, com. Răchii; 074 Bosanci, jud. Suceava; 075 Securiceni, com. Udești; 076 Reuseni, com. Udești; 077 Udești; 078 Chilișeni, com. Udești; 079 Liteni; 080 Pretești; 081 Dolhești Mari, com. Dolhești; 082 Bogdănești; 083 Rîșca; 084 Uidești, com. Forăști; 085 Oniceni (în document Unișeni), com. Forăști; 086 Tătăruși, jud. Iași; 087 Ceahlău (în documente Schitu Ceahlău), jud. Neamț; 088 Hangu; 089 Cujețiu, com. Gîrcina; 090 Moldoveni (în documente Porcești); 091 Dulcești; 092 Roșiori, com. Dulcești; 093 Birnova, jud. Iași; 094 Blăgești, jud. Bacău; 095 Dărmănești; 096 Luizi-Călugăra; 097 Letea Veche; 098 Ungureni (în documente Leca-Ungureni), com. Letea Veche; 099 Racova, com. Gîrceni, jud. Vaslui; 100 Hîrșova, com. Delești; 101 Tarnița, com. Oncești, jud. Bacău; 102 Arini (în documente Unguri); 103 Bîrsănești; 104 Gura Văii; 105 Tirgu Trotuș; 106 Hîrja, com. Oituz; 107 Poiana Sărată, com. Oituz; 108 Grozești, com. Oituz; 109 Bogdănești; 110 Cașin; 111 Soveja, jud. Vrancea; 112 Ungureni (în documente Ungureni-Herăstrău), com. Nistorești; 113 Răcoasa; 114 Bilca, com. Coțofănești, jud. Bacău; 115 Gohor, jud. Galați; 116 Sălăgeni, com. Grozești, jud. Iași; 117 Ghermănești, com. Drînceni, jud. Vaslui; 118 Benești, com. Tanacu; 119 Rînzești (în documente Mocani), com. Fălciu; 120 Bîrsana (sat desființat, înglobat la satul Cîrja), com. Murgeni.

²⁹ Ion Iordan, Petre Găștescu, D. I. Oancea, *Indicatorul localităților din România*, București, 1974.

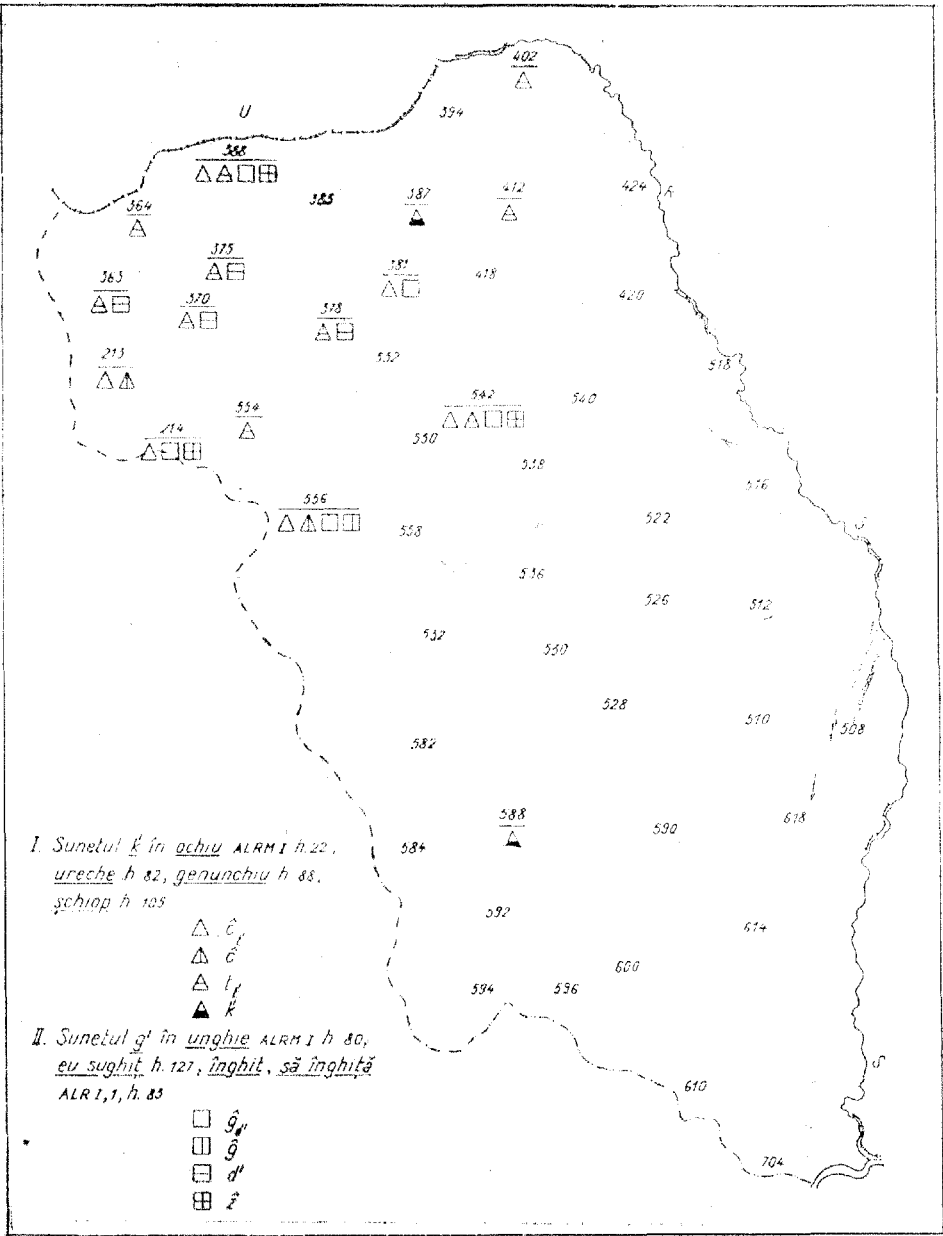

localități din Moldova și Bucovina populate cu
omâni transilvăneni (pentru identificare vezi lista)

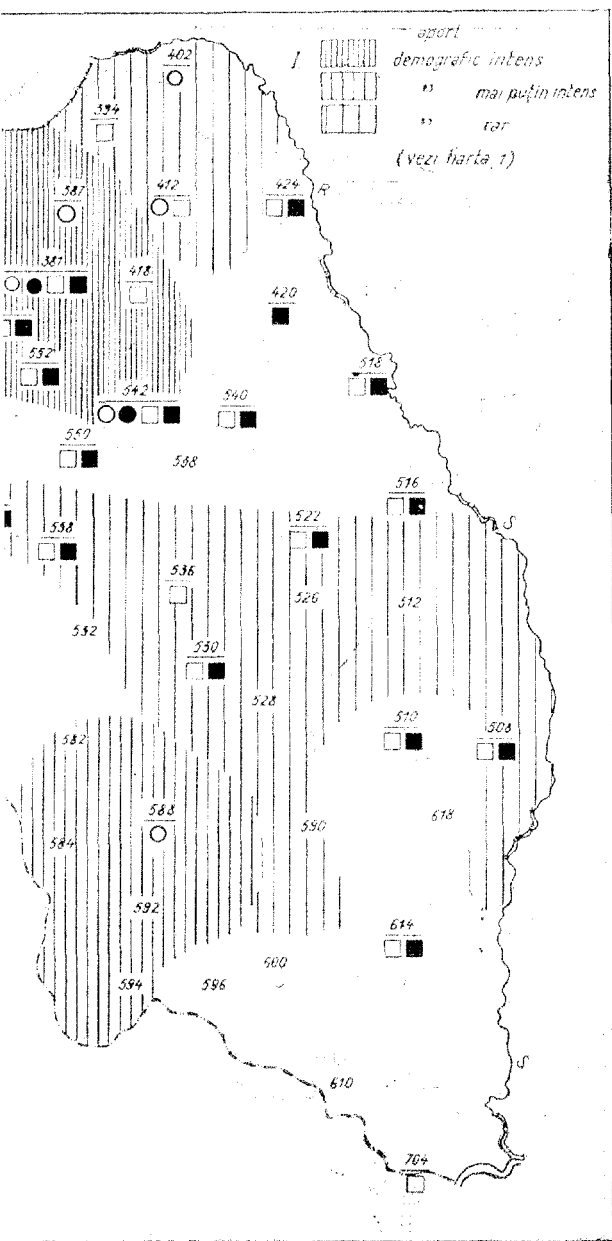
Harta 1

Harta 2

Harta 3

Harta 4